

Basilikaen

Sådan forestiller en grafiker sig, at havnen har set ud i Romertiden - kilde www.lavitacattolica.it

Aquileia

– en overset norditaliensk campingperle

Længst oppe mod nord i Adriaterhavet, i regionen Friuli-Venezia Giulia, 10-12 km inde i landet ligger den lille, søvninge by Aquileia. Engang en vigtig havneby i det mægtige, romerske imperium; idag bor her i underkanten af 3.500 indbyggere.

TEKST OG FOTO: SVEN PETERSEN

Af flere omgange har vi besøgt Aquileia. Hver gang boede vi på byens eneste campingplads, den rolige og hyggelige ACSI-plads Camping Aquileia.

Et ophold her er stærkt afstressende – særligt, når basilikens klokker om aftenen ringer solen ned over den lille by. Alle de campister, som har besøgt byen, og som vi siden har snakket med om, nævner alle aften-

klokkerne. Jeg ved ikke, hvilken toneart, klokkerne er stemt i, men deres vemodige ringning går dybt ind i følelsesregistret. Aftenringningen er noget af det mest stemningsfulde, vi har oplevet.

Den romerske havneby

Kilderne fortæller, at byen i Romertiden var en meget vigtig handels- og havneby med skønsmæssigt 100.000 indbyggere – mod vore dages 3.500.. Aquileia omtales ofte som

Resterne af Romertidens havekaj

Adriaterhavets Perle, - men det var også ca. 700 år før Venezia's opståen.

Befolkningen bestod af bønder, håndværkere og handelsfolk samt ikke mindst soldater. De skulle forsvare denne nordlige forpost i det stærkt ekspanderende romerske imperium mod truende, fjendtlige stammer østfra. Især var der i Aquileia en driftig industri af

udsøgt kunsthåndværk, fx i rav, der importeredes fra Østersølandene samt glas.

Aquileia voksede op et par hundrede år før Kristi fødsel ved bredden af floden Natissa. At Aquileia blev anlagt som havneby ved en flod de ca. 11 km inde i landet var ikke en tilfældighed. Her var byen lettere at forsvare mod fx sørovere fra Istrien.

Byen udviklede sig hurtigt til

Rester af havnens gamle pakhuse og administrationsbygninger

at blive en driftig flodhavn med import af bl.a. vin og olie østfra samt eksport af kvæg, huder og slaver. Hertil kom, at metaller fra de østrigske Alper også blev udskibet herfra, som vi fortalte om i beretningen om Aguntum.

Byen storhedstid anses for at være 2-3 århundreder efter Kristi fødsel. År 452 bukkede byen under for angreb fra hunnerne under ledelse af Attila, og det ci-

vile liv døde ud. I perioden efter flygtede befolkningen gradvis ud på holme i lagunen – og Venezia opstod langsomt.

En tur langs den gamle havn

Bare et par hundrede meter til venstre, når man går ud fra campingpladsen, er man ved kajkanterne af den gamle, romerske flodhavn efter, at man

Aquileia

– en overset norditaliensk campingperle

endnu en gang er drejet til venstre ind mod byen. De næste godt 300-400 hundrede meter går man på flodsiden af det gamle kajanlæg. En ca. 1 m bred grøft er symbolsk tilbage af flodens gamle linjeføring. Floden Natissa's forløb ud til Adriaterhavet går nu vest omkring byen. Flodhavnen var i sin storhedstid 48 m bred.

Basilikaen

Aquileias helt store attraktion er uden sammenligning den store basilika, hvis tidligste historie kan føres tilbage til de første kristne i Romerriget. Efter at kejser Konstantin den Store i 300-tallet var gået over til kristendommen, startede byggeriet af den store kirkefaderbasilika.

I 452 blev byen, som nævnt tidligere, ødelagt af hunnerkongen Attila, hvilket også gik ud over kirken, som dog i de følgende århundreder blev genopbygget og udvidet flere gange. Den kirke, man ser i dag, stammer hovedsageligt fra 1031.

I 1909 genopdagede man det originale mosaikgulv fra 300-tallet. Siden vi i 1990 begyndte at interessere os for Romertiden, har vi været meget fascineret af romernes fantasti-

Basilikaens interiør. Det mægtige mosaikgulv er på hele 750 m².

ske stiftmosaik-kunsthåndværk. Gulvmosaikkernes religiøse motiver er yndige og herligt naive - efter vores mening.

De anses for at være de største og smukkeste i Europa.

Fra basilikaens 73 m høje tårn har man en fantastisk udsigt ud over det frugtbare landskab.

Desuden kan man herfra overskue udgravningsfeltene. Og nå ja, - så er man jo også oppe og kan beundre klokkerne, som dagligt beriger vore aftener med deres sørgmodige 'aftensang'. Det mægtige tårn har siden 1031, altså i næsten 1000 år, uden skader modstået jord-

Gulvmosaik i basilikaen fra starten af 4. årh. Symboliserer lysets, hanens evige kamp mod mørket, skildpadden. På søjlen står pokalen til sejrherren.

Udgravningsområdet i Aquileia set fra basilikaens kirketårn. Resterne af den romerske havnekaj ligger mellem de høje træer til højre. Øverst til højre ligger campingpladsen.

En af de velbevarede, smukke gulvmosaikker i udgravningsområdet.

Arkæologiske udgravninger, støttet af UNESCO.

Rejseinfo:

Museo Archeologico Nazionale
Via Giulia Augusta

Camping Aquileia
via Gemina, 10
IT-33051 Aquileia (UD)
Italia
45°46'34"N 13°22'15"Ø
www.campingaquileia.it

skælv, lynnedslag og andre former for uvej. Imponerende!

Andet, som er værd at se

Udover basilikaen er der andre interessante rester fra Romertiden, bl.a. det romerske forum og et lille, velbevaret romersk vejstykke på et par hundrede meter lige over for forum-søjlerne. Meget velbevaret er også den romerske begravelsesplads, nekropolis.

På et stort område kan man gå rundt og studere de meget smukke gulvmosaikker fra byens huse, som er dukket op i forbindelse med udgravninger. En stor del af det antikke byområde er endnu ikke udgra-

vet, og der kan derfor forventes yderligere vigtige fund fra Romertiden. Da vi sidst besøgte Aquileia, var arkæologer i gang med udgravninger et par hundrede meter fra vores campingplads. Sådan som vi forstod den italienske tekst på orienteringstavler, var arbejdet støttet med midler fra UNESCO.

Museet

Man må ikke snyde sig selv for et besøg i Aquileia's arkæologiske museum, Museo Archeologico Nazionale med dets rigelige samlinger af levn fra Romertiden, urner, statuer, den antikke glassamling og de fine smykker i guld og rav.

Specielt var vi meget betagtede af de meget livagtige friser fra gravmonumenterne, hvor vi fik et unikt indblik i de forskellige erhverv, der blev drevet i

Aquileia - fx frisen med smeden. Husk, at det er 2.000 år siden, det blev skabt.

- og så dyrker de forøvrigt noget dejlig vin omkring Aquileia.

Marmorfrise fra smedens gravmonument, dateret til 1. årh. e. Kr. Bemærk lærlingen (eller slaven) t.v. ved blæsebælgen.